

Merényi Zsuzsa Rajzos Naplója A Deportálásról II.

Ez a lap is abból a füzetből van, ami a húgomnál volt a deportálásban, abba rajzolt az egész úton meg a táborban is. A rajzok 1944-45 során készültek. Volt egy aranyozott rémhír, hogy jönnek az ejtőernyősök, és felszabadítanak minket, ezt mesélték. De nem volt igaz. Meg hogy a svédek csomagokat küldenek nekünk. A holokauszt alatt nekünk tulajdonképpen kiváltságos dolgunk volt, mert tényleg nem bántottak. Semmiféle munkára nem vittek soha, ez egy gyűjtőtábor volt. De bennünket egy úgynevezett Sonderlagerbe gyűjtöttek össze, úgyhogy lehetett valami abban a gyógyszeres dologban. [Ez a történet valószínűleg különös változata a Kasztner-féle tárgyalásoknak, a 'vért áruért' akciónak. Valóban zajlottak tárgyalások, ha nem is erről, hanem egészen más kontextusban, és a 'Kasztner-zsidókat' valóban a bergen-belseni Sonderlagerbe

vitték. Bergen-Belsen eredetileg valóban cseretábornak épült, tehát eredetileg olyanokat vittek oda, akiket a németek ki akartak cserélni valakire vagy valamire. Merényi Lea nem 'Kasztner-zsidó', nem is lehet az, mivel a Kasztner-vonat 1944. június végén hagyta el a fővárost, július elejére érte el a tábort, ahonnan két részletben (augusztus és december) kerültek Svájcba. Feltehetően az történt, hogy a Kasztner-csoport maradéka akkor hagyhatta el a tábort, amikor Merényi Lea odaérkezett, és mivel a Sonderlager akkor éppen üres volt, az ő csoportjukat talán ott helyezték el. -- A szerk.] Minimális ennivalót kaptunk. Vigyáztak arra, hogy azért mégis meg ne haljunk. Voltak nagy barna zománc lavórfélék, abba ment minden. Volt az iszonyatos lötty, amit ott adtak, és akkor parancsra ment kiosztáskor, hogy 'csajka le!', erre lecsaptuk ezt a lavórfélét, és akkor abba beleöntöttek egy ilyen nagy merőkanállal. Már nem emlékszem, mi volt benne, de tudom, hogy ilyen picike szalonnadarabkák úsztak benne, amiket én mind odalöktem a húgomnak. Ő egye meg, mert ő volt azért fejlődésben, és azt akartam, hogy épségben kerüljön mégis ki ebből. Hosszúkás, téglalakú kenyerek voltak, és azokat szelték. Az egyik rajz szélére a húgom ráírta, mert ő ugye pontos volt, hogy 24 cm hosszú és 15 deka, és az volt szeletelve. Úgyhogy nem voltunk túltáplálva. Mindenféle 'ügyes' emberek [deportáltak] abból a rettenetes levesből is még elvettek. Volt, aki kenyeret lopott. Az volt a főbűn. Azt kiközösítettük, aki kenyeret lopott, azzal többet nem álltunk szóba. Volt csencselés is. Volt olyan -- ezt nem tudom elfelejteni --, aki az összes kenyerét odaadta cigarettáért. [Ez] a halált jelentette. Nem tudott lemondani a dohányzásról. Szóval ilyen is volt. Mi nem csencseltünk. Mi egy kis életfenntartási közösséget alkottunk öten, akik budapesti barátok voltunk. Kettő közülünk óvónő volt, a harmadik, aki soha nem adott semmit a kajából, a negyedik-ötödik a húgom meg én. A két óvónő keményen tartotta magát, megpróbálták emberivé tenni ezt a dolgot. Volt valami konyharuha velük, és emlékszem pontosan, hogy ezek megterítették a térdükön a konyharuhával. És ezt a szögletes kenyeret kicentizte az egyik úgy, hogy senki ne kapjon többet a másiktól.